

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 19Co/175/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3514204461
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 06. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Viera Škultétyová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2016:3514204461.1

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v právnej veci navrhovateľa C., zastúpený V. proti odporkyni O., zastúpenej M., za účasti vedľajšieho účastníka na strane odporkyne R., zastúpeného M., o zaplatenie 771,12 Eur s príslušenstvom, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom zo dňa 09. februára 2016, č.k. 7C/248/2014-79, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu v napadnutej časti **p o t v r d z u j e**.

Odporkyni a vedľajšiemu účastníkovi na strane odporkyne náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a**.

o d ô v o d n e n i e :

Okresný súd svojím rozsudkom uložil odporkyni povinnosť zaplatiť navrhovateľovi 167,49 Eur spolu s 9 % ročným úrokom z omeškania, zo sumy 202,49 Eur od 15.05.2014 do 14.08.2015, s 9 % ročným úrokom z omeškania, zo sumy 192,49 Eur od 15.08.2015 do 15.10.2015, s 9 % ročným úrokom z omeškania, zo sumy 182,49 Eur od 16.10.2015 do 13.11.2015, s 9 % ročným úrokom z omeškania, zo sumy 172,49 Eur od 14.11.2015 do 15.12.2015, spolu s 9 % ročným úrokom z omeškania, zo sumy 167,49 Eur od 16.12.2015 do zaplatenia. Súčasne určil, že odporkyňa môže peňažný dlh splácať v pravidelných mesačných splátkach po 15 Eur mesačne k 25. dňu príslušného kalendárneho mesiaca, od nasledujúceho kalendárneho mesiaca, ktorý nasleduje po kalendárnom mesiaci, v ktorom nadobudol tento rozsudok právoplatnosť. Omeškanie s plnením jednej splátky má za následok zročnosť celého plnenia. Vo zvyšnej časti návrh zamietol. Odporkyni a vedľajšiemu účastníkovi na strane odporkyne priznal náhradu trov konania vo výške 56,56 %. Z vykonaného dokazovania okresný súd zistil, že dňa 27.09.2010 bola medzi navrhovateľom ako veriteľom a odporkyňou ako dlžníkom uzatvorená spotrebiteľská zmluva označená ako „Úverová zmluva“. Z dokazovania vyplynulo, že v zmluve nebol uvedený termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru, presná výška ročnej percentuálnej miery nákladov (RPMN) a celková čiastka, ktorú spotrebiteľ musí zaplatiť a výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, preto okresný súd považoval zmluvu uzavretú medzi účastníkmi za bezúročnú a bez poplatkov. Medzi účastníkmi konania nebolo sporné, že odporkyňa uhradila do podania návrhu celkovo 497,51 Eur, po podaní návrhu uhradila 35 Eur. Okresný súd preto uzavrel, že odporkyňa svoju povinnosť vrátiť peňažné prostriedky z poskytnutého úveru riadne nesplnila len v rozsahu 167,49 Eur (odporkyňa celkovo vyčerpala 700 Eur). Keďže nedošlo k dobrovoľnému a včasnému plneniu zo strany odporkyne, okresný súd ju rozsudkom zaviazal na úhradu dlžnej istiny spolu príslušenstvom, ktoré bolo určené v súlade s § 3 Nariadenia č. 87/1995 Z. z., platného v rozhodnom čase. Z týchto dôvodov okresný súd započítal všetky peňažné úhrady odporkyne na istinu, zaviazal ju na úhradu nesplatennej istiny a vo zvyšnej časti návrh ako nedôvodný zamietol. Vzhľadom na osobné a majetkové pomery odporkyne (ide o slobodnú matku, ktorá sa stará o jedno nezaopatrené dieťa) a dlžnú sumu súd v zmysle § 160 ods. 1 O.s.p. určil možnosť odporkyni istinu spolu s príslušenstvom zaplatiť v splátkach po 15 Eur mesačne, pod stratou výhody splátok. O trovách konania súd rozhodol podľa § 151 ods. 7 O.s.p. tak, že pomerne

úspešnejšej odporkyne a vedľajšiemu účastníkovi na strane odporkyne priznal náhradu trov konania vo výške 56,56 % .

Proti tomuto rozsudku v časti, ktorou súd prvého stupňa rozhodol o náhrade trov konania odporkyne a vedľajšieho účastníka na strane odporkyne, podal v zákonom stanovenej lehote prostredníctvom právneho zástupcu odvolanie navrhovateľ. Zdôvodnil ho poukázaním na ustanovenia § 205 ods. 2 písm. a), b), f) a § 221 ods. 1 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku (O.s.p.). Navrhol, aby odvolací súd rozsudok v napadnutej časti zmenil vo výroku o trovách priznaných vedľajšiemu účastníkovi tak, že zástupcovi odporkyne a vedľajšieho účastníka sa náhrada trov konania nepriznáva, prípadne znížil trovy priznané zástupcovi súdom prvého stupňa. Uviedol, že paušálny vstup Združenia na ochranu spotrebiteľa do všetkých konaní, v ktorých vystupujú ako navrhovatelia, bez ohľadu na stav konania, vôľu spotrebiteľa a účelnosť úkonov, nepovažuje ako dôkaz o vôli združenia naplniť cieľ, pre ktorý bolo založené. V čase keď združenie vstúpilo do konania, nepoznalo ani predmet sporu a do konania vstúpilo len podľa toho, kto je vo veci navrhovateľom. V neposlednom rade vedľajší účastník vstúpil do konania ako profesná organizácia na ochranu spotrebiteľa z vlastného podnetu a splnomocnil na svoje zastupovanie advokáta, hoci z podstaty svojej existencie musí byť schopný poskytnúť sám právnu pomoc v súdnych konaniach v spotrebiteľských veciach. Vytýkal súdu prvého stupňa, že neskúmal, či zo strany vedľajšieho účastníka a jeho zástupcu ide o účelne uplatnené trovy právneho zastúpenia. Právny zástupca vedľajšieho účastníka si vyúčtoval trovy za náhradu straty času za účasť na pojednávaní z U. do D.. Navrhovateľ vyjadril presvedčenie, že táto položka advokátskemu koncipientovi neprináleží, keďže v súlade s § 17 ods. 1 vyhlášky č. 655/2004 Z. z. v platnom znení je možné náhradu za stratu času priznať len advokátovi, nie jeho zamestnancovi, ani advokátskemu koncipientovi. Uviedol, že účelom náhrady za stratu času je finančne kompenzovať stratu, ktorá vzniká advokátovi cestovaním, teda stratu za čas, počas ktorého by mohol vykonávať inú odbornú prácu, pričom náhrada za stratu času je riadnym príjmom advokáta. Advokátsky koncipient je zamestnancom advokáta a je advokátom vyslaný na služobnú cestu. Ide o plnenie pracovných povinností v rámci pracovného času, za ktorý patrí advokátskemu koncipientovi mzda. Advokát, ktorý advokátskeho koncipienta zamestnáva, môže počas tohto času vykonávať inú odbornú prácu. Ak by súd priznal náhradu za stratu času aj za čas strávený cestou zo sídla advokáta do sídla súdu a späť advokátskemu koncipientovi, potom by za tento čas získal advokát príjem z výkonu vlastnej odbornej práce, ako aj z náhrady za stratu času, ktorá má byť práve kompenzáciou. Takisto by potom v prípade priznania náhrady za stratu času mohlo dôjsť k tomu, že ak by advokát poveril svojím zastúpením v rovnaký deň a v rovnaký čas viacerých koncipientov alebo svojich zamestnancov, náhrada za stratu času by bola priznávaná opakovane, čo je v rozpore so zmyslom § 16 ods. 3 vyhlášky. Okrem toho navrhovateľ s odkazom na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 6Mcd0 5/2013 poukázal na to, že v hromadných veciach, kde sa obsah jednotlivých podaní vyhotovených advokátom mení len o individualizáciu tej-ktorej veci, nemožno trovy konania, vzniknuté zastupovaním advokátom, považovať za trovy účelne vynaložené.

K podanému odvolaniu sa písomne vyjadril vedľajší účastník na strane odporkyne, ktorý uviedol, že združenie ako právnická osoba vstúpilo legitímne, z vlastného podnetu, do predmetného spotrebiteľského sporu v súlade s § 93 ods. 2, 3 O.s.p. Jeho vstup do konania bol opodstatnený, pretože prvostupňový súd žalobu zamietol v dôsledku jeho argumentácie obsiahnutej v jeho vyjadrení zo dňa 11.09.2015. Dôvodil, že aktívnym prístupom a ochranou spotrebiteľa bol vytvorený stav, že navrhovateľ a jemu obdobné spoločnosti prestali podávať na súdy návrhy založené na pochybných právnych tituloch, resp. ich podávajú v minimálnej miere, čím došlo k odbremeneniu súdov od prejednávania nedôvodných návrhov. Zdôraznil, že jeho podania, týkajúce sa určitého súdneho konania, nie je možné vypracovať bez kvalifikovanej analýzy veci, ktorej zodpovedá vysokoškolské právnické vzdelanie. Jeho právne zastúpenie tak možno hodnotiť ako dôvodné a účelné, sledujúce legitímny cieľ. Poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 8Cdo/176/2015. Zdanlivá rutinnosť podaní vedľajšieho účastníka vyplýva len z reakcie na formulárové a obsahovo takmer totožné úkony inkasnej spoločnosti. K názoru navrhovateľa, že právo na náhradu za stratu času patrí iba advokátovi a nepatrí advokátskemu koncipientovi, vedľajší účastník uviedol, že vyhláška č. 655/2004 Z. z. v žiadnom zo svojich ustanovení neustanovuje, že pri právnych úkonoch advokátskeho koncipienta, vykonávaných mimo sídla advokátskej kancelárie, nevzniká nárok na náhradu stratu času. Poukázal aj na rozhodnutia Krajského súdu v Žiline, sp. zn. 8Co/502/2015 a Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 5Co/186/2013.

Krajský súd preskúmal vec podľa § 212 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (O.s.p.) v napadnutej časti a dospel k záveru, že rozsudok okresného súdu je potrebné vo výroku o trovách vedľajšieho účastníka potvrdiť podľa § 219 ods. 1 O.s.p. Rozhodol bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p.

Predmetom preskúmania krajským súdom bol len výrok rozsudku súdu prvého stupňa o povinnosti navrhovateľa zaplatiť odporkyni a vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov konania. V ostatných výrokoch účastníci nenapadli rozsudok súdu prvého stupňa odvolaním, tieto výroky nadobudli právoplatnosť a krajský súd rozsudok v týchto častiach nepreskúmaval (§ 206 O.s.p.).

Podľa § 142 ods. 2 O.s.p., ak mal účastník vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadny z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

Z obsahu spisu mal krajský súd preukázané, že navrhovateľ sa návrhom, podaným na okresnom súde dňa 19.05.2014, domáhal voči odporkyni zaplata sumy 771,12 Eur s príslušenstvom s odôvodnením, že uzavrel s odporkyňou zmluvu o úvere, na základe ktorého poskytol odporkyni 700 Eur, pričom odporkyňa bola v omeškaní s úhradou svojho záväzku, preto bola listom z 25.06.2012 vyzvaná k splateniu celého zostatku úveru. Zo splátkového kalendára, pripojeného k úverovej zmluve, vyplynulo, že odporkyňa zaplatila navrhovateľovi 497,51 Eur. Podaním, doručeným okresnému súdu dňa 20.06.2014, oznámilo Združenie na ochranu občana spotrebiteľa HOOS prostredníctvom svojho právneho zástupcu svoj vstup do konania na podporu odporkyne. Dňa 25.05.2015 došlo okresnému súdu vyjadrenie vedľajšieho účastníka, v ktorom vedľajší účastník okrem iného uviedol, že ide o spotrebiteľskú vec, že prvotným právnym titulom bola zmluva medzi navrhovateľom a odporkyňou č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 27.09.2010 o spotrebiteľskom úvere, na základe ktorej poskytol navrhovateľ odporkyni úver vo výške 700 Eur, ktorý odporkyňa mala zaplatiť 48 mesačnými splátkami po 35,56 Eur s tým, že konečná výška úveru predstavovala sumu 1.706,88 Eur, hoci navrhovateľ uvádzal, že celková čiastka splatná spotrebiteľom je 1.586,40 Eur. V zmluve, uzavretej medzi účastníkmi, absentovali náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. f), písm. j), písm. k) zákona č. 129/2010 Z. z., a to dátum splatnosti spotrebiteľského úveru, ročná percentuálna miera nákladov, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, výška, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov. Preto je zmluva o úvere uzavretá medzi účastníkmi podľa § 11 ods. 1 písm. a), písm. b) citovaného zákona považovaná za úver bezúročný a bez poplatkov. Z týchto dôvodov vedľajší účastník navrhol návrh zamietnuť v časti, v ktorej navrhovateľ uplatňuje zaplata sumy 568,63 Eur bez právneho titulu, v časti o zaplata 202,49 Eur porušenie spotrebiteľských práv nezistil a priznať mu náhradu trov konania. Na pojednávaní dňa 21.01.2016 sa nezúčastnil navrhovateľ, jeho právny zástupca, zúčastnila sa na ňom odporkyňa a právny zástupca odporkyne a vedľajšieho účastníka.

V občianskom súdnom konaní sa o náhrade trov konania rozhoduje podľa zásady zodpovednosti za výsledok konania alebo zodpovednosti za zavinenie, prípadne za náhodu. V danom prípade, keďže odporkyňa bola v konaní úspešná v časti o zaplata 603,63 Eur, navrhovateľ v časti o zaplata 167,49 Eur a okresný súd rozhodol o pomernom rozdelení trov konania (§ 142 ods. 2 O.s.p.) s tým, že s poukazom na ust. § 151 ods. 7 O.s.p. priznal odporkyni a vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov konania v rozsahu 56,56 %, nie je možné jeho rozhodnutiu odvolacím súdom vytknúť vecnú nesprávnosť.

So zavedením inštitútu vedľajšieho účastníka, vystupujúceho na podporu účastníka - spotrebiteľa (ustanovenie § 93 ods. 2 O.s.p.), nedošlo k žiadnej takej zmene ustanovení O.s.p. o náhrade trov konania (§ 142 až § 150 O.s.p.), ktorá by reagovala na nový inštitút. Nie je tak daný žiaden zákonný podklad pre zmenu ustálenej súdnej praxe z obdobia pred zavedením vedľajšieho účastníctva podľa § 93 ods. 2 O.s.p., ktorá priznávala náhradu trov konania aj vedľajšiemu účastníkovi. Právo na náhradu trov konania, ako aj povinnosť nahradiť trovy konania, vyplýva z ustanovenia § 93 ods. 4 O.s.p., v zmysle ktorého má vedľajší účastník v konaní rovnaké práva a povinnosti ako účastník, koná však iba sám za seba. Pokiaľ Občiansky súdny poriadok nevyhradzuje práva a povinnosti v konaní iba niektorému z účastníkov, teda výslovne navrhovateľovi (napr. dispozícia s návrhom) alebo odporcovi (napr. súhlas so späťvzatím), je potrebné všetky ostatné práva a povinnosti, dané Občianskym súdnym poriadkom všeobecne účastníkovi konania, považovať aj za práva a povinnosti vedľajšieho účastníka. Pretože ustanovenie § 142 ods. 2 O.s.p., aplikované v danom prípade, neviaže právo na náhradu trov konania výslovne na navrhovateľa alebo odporcu, ale vo všeobecnosti na účastníka, zakladá toto ustanovenie právo na náhradu trov konania s poukazom na § 93 ods. 4 O.s.p. aj vedľajšiemu účastníkovi. Z toho vyplýva, že vedľajší účastník, hoci v konaní zostáva treťou osobou, podľa § 93 ods.

4 O.s.p. má rovnaké práva a povinnosti ako účastník, na stranu ktorého vstúpil, a preto pre prípad úspechu ním podporovaného účastníka v súdnom konaní má rovnako ako úspešný účastník právo na náhradu trov konania. Správne preto okresný súd priznal vedľajšiemu účastníkovi na strane odporkyne náhradu trov konania spočívajúcu v trovách právneho zastúpenia.

Navrhovateľ v podanom odvolaní namietal neúčelnosť vynaložených trov konania vedľajšieho účastníka. K tomu krajský súd uvádza, že vedľajším účastníkom je občianske združenie, ktorého predmetom činnosti je pomoc spotrebiteľom. To však neznamená, že má túto pomoc vykonávať výlučne vlastnými prostriedkami (či už personálnymi alebo finančnými). Občianske združenie môže vlastnými prostriedkami poskytovať spotrebiteľom základné poradenstvo, vykonávať preventívnu, vzdelávaciu, či inú činnosť podľa zákona o ochrane spotrebiteľa a iných právnych predpisov, avšak zastupovanie účastníka v konaní pred súdom je natoľko špecifická oblasť vyžadujúca právnické vzdelanie, že nemožno ani od takéhoto občianskeho združenia požadovať, aby v tejto oblasti poskytovalo právne služby samo, bez zastúpenia advokátom. Podľa názoru krajského súdu vedľajší účastník, tak ako ktorákoľvek iná fyzická alebo právnická osoba, má právo zvoliť si advokáta, ktorý ho bude zastupovať v konaní. Toto jeho právo vyplýva aj z Ústavy Slovenskej republiky, článok 47 ods. 2.

K námietke neúčelnosti trov konania, vynaložených vedľajším účastníkom v tomto súdnom konaní, krajský súd uvádza, že vedľajší účastník v písomnom vyjadrení k návrhu, doručenom okresnému súdu dňa 25.05.2015, predostrel konkrétnu argumentáciu týkajúcu sa zmluvy medzi navrhovateľom a odporkyňou (ako je uvedené vyššie, najmä poukázal na absenciu konkrétnych náležitostí zmluvy podľa § 9 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z., v dôsledku ktorej sa poskytnutý úver považuje za bezúročný a bez poplatkov, ako aj na presnú výšku skutočne čerpaného úveru - istiny a výšku úhrad odporkyne). Prirôdzené, niektoré formulácie sa vo vyjadreniach vedľajšieho účastníka, podávaných vo viacerých veciach, opakujú, rovnako ako sa opakujú zmluvné podmienky v zmluvách uzatváraných navrhovateľom, avšak vyjadrenie vedľajšieho účastníka, doručené súdu dňa 25.05.2015, rozhodne nemožno považovať za všeobecne formulované podanie, ale ide o individualizované vyjadrenie ku konkrétnemu predmetu konania. Právny zástupca vedľajšieho účastníka sa (na rozdiel od navrhovateľa a jeho právneho zástupcu) zúčastnil prostredníctvom substitúta aj na pojednávaní dňa 21.01.2016, kde opätovne predniesol konkrétne argumenty vo vzťahu k danej veci, poukázal na to, že odporkyňa svoj záväzok z úveru v časti zaplatila, ako i na nedostatky spotrebiteľskej zmluvy uzavretej medzi účastníkmi s poukazom na zákon č. 129/2010 Z. z., v dôsledku ktorých je navrhovateľom poskytnutý úver odporkyni považovaný za úver bezúročný a bez poplatkov. Je tak nesporné, že vedľajší účastník vyvinul aktivitu v záujme pomoci v spore účastníkovi, na strane ktorého v konaní vystupoval. Účelnosť právneho zastúpenia vedľajšieho účastníka napokon preukazuje aj tá skutočnosť, že v zhode s argumentáciou jeho právneho zástupcu (a zástupcu odporkyne) bolo súdom prvého stupňa i rozhodnuté.

Pokiaľ súd prvého stupňa priznal odporkyni a vedľajšiemu účastníkovi trovy konania, ktoré v súlade s § 151 ods. 7 O.s.p. vyjadril pomerne s tým, že o výške trov konania rozhodne samostatným uznesením, nebolo jeho rozhodnutie nesprávne.

K námietke navrhovateľa, že priznanie náhrady za stratu času nepatrí v prípade zastúpenia advokátskym koncipientom, odvolací súd konštatuje, že o výške trov konania doposiaľ rozhodnuté nebolo, preto je uvedená námietka nedôvodná a evidentne sa netýka danej veci.

Z týchto dôvodov krajský súd rozsudok okresného súdu v napadnutej časti - vo výroku o trovách prvostupňového konania odporkyne a vedľajšieho účastníka na strane odporkyne podľa § 219 ods. 1 O.s.p. ako vecne správny potvrdil.

O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 224 ods. 1, § 142 ods. 1 a § 151 O.s.p. tak, že odporkyni a vedľajšiemu účastníkovi na strane odporkyne, ktorým by patrila náhrada trov odvolacieho konania, náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, nakoľko uplatnené trovy odvolacieho konania nepovažoval odvolací súd za účelne vynaložené.

Zásada účelnosti trov potrebných na uplatnenie alebo bránenie práva je vyvoditeľná zo všeobecných zásad efektivity a spravodlivosti občianskeho súdneho konania ako celku a z ústavnoprávneho princípu proporcionality, chrániaceho primeranosť ako hodnotu právneho štátu. Primeranosť súvisí s

rozumnosťou v práve, ktorá je chápaná ako vyhľadávanie praktickej rovnováhy v rámci aplikácie práva (rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 6MCdo/9/2013). Odvolací súd dospel k záveru, že trovy konania, uplatnené odporkyňou a vedľajším účastníkom na strane odporkyne v odvolacom konaní, spočívajúce v trovách právneho zastúpenia, nie sú v danej veci v odvolacom konaní účelne vynaloženými trovami. Odporkyňa a vedľajší účastník na strane odporkyne, zastúpení spoločným advokátom, v písomnom vyjadrení k odvolaniu navrhovateľa uviedli len všeobecné, opakovane ich zástupcom používané frázy týkajúce sa účelnosti náhrady trov vedľajšieho účastníka, rozsiahle citácie z rozsudkov iných súdov, vrátane vyjadrení k dôvodnosti uplatnenej náhrady za stratu času advokátskeho koncipienta, ktorá problematika s danou vecou vôbec nesúvisela, nakoľko o výške trov doposiaľ súdom rozhodnuté nebolo. Za tejto situácie, vyjadrenie k odvolaniu podané odporkyňou a vedľajším účastníkom prostredníctvom ich spoločného zástupcu v danej veci, napĺňa charakteristiku tzv. hromadných vecí a javí sa ako odporujúce rozumnosti, a teda ako zneužitie práva na právnu ochranu. Uvedený záver má za následok konštatovanie neúčelnosti trov vynaložených na právne zastúpenie odporkyne a vedľajšieho účastníka na strane odporkyne v odvolacom konaní, a teda ich nepriznanie účastníkovi, ktorý by mal inak na ich náhradu právo.

Rozhodnutie bolo senátom Krajského súdu v Trenčíne prijaté v pomere 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.